

KOMMISSIONEN MOD RÅDET
DOMSTOLENS DOM
10. december 2002 *

I sag C-29/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved T.F. Cusack og L. Ström,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved S. Marquardt, F. Anton og A.P. Feeney,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om delvis annullation af Rådets afgørelse af 7. december
1998 om godkendelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs tiltrædelse af
konventionen om nuklear sikkerhed,

* Processprog: engelsk.

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene J.-P. Puissochet, R. Schintgen og C.W.A. Timmermans samt dommerne C. Gulmann, D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric (refererende dommer), S. von Bahr og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: F.G. Jacobs

justitssekretær: afdelingschef D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 5. juni 2001,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. december 2001,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 5. februar 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af Euratom-traktatens

artikel 146 anlagt sag med påstand om delvis annullation af Rådets afgørelse (ikke offentliggjort) af 7. december 1998 om godkendelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs tiltrædelse af konventionen om nuklear sikkerhed (herefter »den anfægtede afgørelse«).

- 2 Nærmere bestemt har Kommissionen nedlagt påstand om annullation af stk. 3 i erklæringen (herefter »erklæringen«) fra Det Europæiske Atomenergifællesskab (herefter »Fællesskabet«), som er afgivet i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 30, stk. 4, nr. ii), i konventionen om nuklear sikkerhed, og som indgår i afgørelsen. Til støtte herfor har Kommissionen anført, at ved at begrænse dette stykkes indhold, har Rådet søgt at fastslå, at Fællesskabets kompetence inden for de områder, der er omfattet af konventionen, er begrænset til kun at omfatte konventionens artikel 15 og artikel 16, stk. 2, men ikke omfatter de områder, som er omfattet af konventionens artikel 1-5, 7, 14, artikel 16, stk. 1 og 3, samt artikel 17-19.

Konventionen om nuklear sikkerhed

- 3 Konventionen om nuklear sikkerhed (herefter »konventionen«) blev vedtaget den 17. juni 1994 i forbindelse med en diplomatisk konference, der var indkaldt af Det Internationale Atomenergiagentur (herefter »Agenturet«), og kunne underskrives fra den 20. september 1994. Konventionen trådte i kraft den 24. oktober 1996. Den 15. april 2002 havde 53 stater, herunder alle Fællesskabets medlemsstater, ratificeret konventionen.

- 4 Konventionen har i henhold til dens artikel 1 til formål:

»i) at skabe og fastholde et højt nukleart sikkerhedsniveau i hele verden ved at udbygge de nationale ordninger og det internationale samarbejde, herunder også relevant sikkerhedsorienteret teknisk samarbejde

- ii) at skabe og fastholde en effektiv beskyttelse mod strålingsfare på alle nukleare anlæg for at beskytte enkeltpersoner, samfund og miljø mod de skadelige virkninger af ioniserende stråling fra sådanne anlæg

 - iii) at forhindre strålingsulykker og afhjælpe følgerne af dem, hvis de indtræffer.«
- 5 Konventionens artikel 2 definerer begreberne »nukleart anlæg«, »kompetent myndighed« og »godkendelse«. I medfør af konventionens artikel 3 gælder konventionen med hensyn til nukleare anlægs sikkerhed.
- 6 Konventionens artikel 4 bestemmer, at de enkelte kontraherende parter i overensstemmelse med deres egen nationale lovgivning skal træffe alle lovgivningsmæssige, administrative eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for, at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til konventionen. Konventionens artikel 5 bestemmer, at de enkelte kontraherende parter før hvert rapportbehandlingsmøde, som omhandlet i konventionens artikel 20, skal fremlægge en rapport om de foranstaltninger, de har truffet for at opfylde deres forpligtelser i henhold til konventionen.
- 7 I konventionens artikel 7 er det fastsat, at de kontraherende parter hver især skal indføre og opretholde en lovgivning for nukleare anlægs sikkerhed. I medfør af konventionens artikel 7, stk. 2, skal denne lovgivning indeholde bestemmelser om i) indførelse af nationale sikkerhedsforskrifter, ii) en godkendelsesordning for nukleare anlæg og forbud mod drift af nukleare anlæg uden godkendelse, iii) en ordning for lovfæstet inspektion og vurdering af nukleare anlæg for at sikre overholdelse af gældende forskrifter og af godkendelsens betingelser, samt om iv) håndhævelse af gældende bestemmelser og godkendelsens vilkår.

8 I medfør af konventionens artikel 14 træffer de kontraherende parter hver især alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at:

»i) der, før et nukleart anlæg opføres og tages i brug samt i hele dets levetid, foretages [...] sikkerhedsvurderinger [...]

ii) der [...] foretages kontrol for at sikre, at det nukleare anlægs fysiske tilstand og drift stadig svarer til dets udformning og er i overensstemmelse med de nationale sikkerhedsforskrifter og bestemmelserne og betingelserne for dets drift.«

9 Konventionens artikel 15 har overskriften »Strålingsbeskyttelse« og er affattet som følger:

»De kontraherende parter træffer hver især alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de ansattes og offentlighedens udsættelse for stråling fra et nukleart anlæg i alle driftssituationer holdes på så lavt et niveau, som det er praktisk muligt, og at ingen enkeltpersoner udsættes for strålingsdoser, der overskrider de nationale dosisgrænser.«

10 Konventionens artikel 16, der har overskriften »Katastrofeberedskab«, bestemmer:

»1. De kontraherende parter træffer hver især alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der for de nukleare anlæg og deres omgivelser findes beredskabsplaner, som omfatter alle opgaver, der skal udføres i katastrofetilfælde, og at de afprøves regelmæssigt.

Sådanne planer udarbejdes for nye anlæg og afprøves, inden driften når over et bestemt lavenerginiveau, som fastsættes af den kompetente myndighed.

2. De kontraherende parter træffer hver især alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at deres egen befolkning og de kompetente myndigheder i stater, som på grund af nukleare anlægs beliggenhed i deres umiddelbare nærhed, kan blive berørt af strålingsulykker, får tilstrækkelige oplysninger til at planlægge et katastrofeberedskab.

 3. Kontraherende parter, der ikke har nukleare anlæg på deres territorium, men som kan blive berørt af strålingsulykker på nukleare anlæg i deres umiddelbare nærhed, træffer alle nødvendige foranstaltninger for at udarbejde og afprøve beredskabsplaner, som gælder deres eget territorium og omfatter alle opgaver, der skal udføres i sådanne katastrofetilfælde.«
- 11 Konventionens artikel 17 til 19 fastsætter specifikke forpligtelser i relation til anlæggenes sikkerhed.

 - 12 I henhold til konventionens artikel 17, der har overskriften »Placering«, skal de kontraherende parter hver især træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der indføres procedurer, hvorefter:
 - »i) alle lokalitetsbestemte forhold, der kan påvirke et nukleart anlægs sikkerhed i dets planlagte levetid, vurderes

- ii) et planlagt nukleart anlægs mulige indflydelse på enkeltpersoners, samfundets og miljøets sikkerhed vurderes

- iii) alle de relevante forhold i nr. i) og ii) nyvurderes for at sikre, at det nukleare anlægs sikkerhed stadig er acceptabel

- iv) der føres samråd med kontraherende parter, som kan blive berørt af planlagte nukleare anlæg i deres umiddelbare nærhed, og de efter anmodning får overladt de nødvendige oplysninger, så de selv kan bedømme anlæggets sandsynlige følger for sikkerheden på deres territorium.«

13 I medfør af konventionens artikel 18, der har overskriften »Udformning og opførelse«, skal de kontraherende parter hver især træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der ved udformning og opførelse af et nukleart anlæg ved hjælp af pålidelige metoder på flere planer sørges for beskyttelse mod udslip af radioaktive materialer, at den teknologi, der benyttes, bygger på erfaring, forsøg eller analyse, og at udformningen tillader pålidelig, stabil og problemfri drift.

14 Konventionens artikel 19 har overskriften »Drift« og bestemmer, at de kontraherende parter hver især skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at:

- »i) den oprindelige tilladelse til drift af et nukleart anlæg bygger på en sikkerhedsanalyse og et indkøringsprogram [...]

- ii) driftsbegrænsninger og driftsbetingelser fastsættes og ændres [...] i overensstemmelse med behovet [...]

- iii) drift, vedligeholdelse, inspektion og afprøvning af nukleare anlæg sker efter fastlagte procedurer

- iv) der indføres procedurer for behandling af driftsforstyrrelser og ulykker

- v) nukleare anlæg kan få den nødvendige tekniske bistand på alle sikkerhedsområder i hele deres levetid

- vi) [...] hændelser, som berører sikkerheden [indberettes] [...]

- vii) der udarbejdes programmer for indsamling og analyse af driftserfaringer [...]

- viii) [...] radioaktivt affald [...] [begrænses til det minimum], som den pågældende proces gør mulig [...]«

15 Konventionens artikel 30, stk. 4, er affattet således:

- »i) Denne konvention kan underskrives eller tiltrædes af regionale organisationer med integrations- eller andre formål, hvis disse organisationer består af selvstændige stater og har kompetence til at forhandle, indgå og anvende internationale aftaler på de områder, konventionen omfatter.

- ii) Inden for deres kompetenceområde udøver og opfylder sådanne organisationer på egne vegne de rettigheder og forpligtelser, som konventionen giver kontraherende stater.

- iii) Når en sådan organisation bliver part i konventionen, sender den depositaren (jf. artikel 34) en erklæring, som opregner dens medlemsstater, og angiver, hvilke af konventionens artikler den omfattes af, og hvilken kompetence den har på det område, disse artikler gælder.

- iv) En sådan organisation har ingen stemmer ud over dem, der tildeles dens medlemsstater.«

Fællesskabsbestemmelser

16 I henhold til Euratom-traktatens præambel tilstræber de kontraherende parter, »at der gennemføres sådanne beskyttelsesforanstaltninger, der vil fjerne farerne for deres befolkningers liv og sundhed«.

17 Euratom-traktatens artikel 2 har følgende ordlyd:

»Til opfyldelse af sin opgave skal Fællesskabet under de i denne traktat foreskrevne betingelser:

[...]

b) indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed og overvåge deres anvendelse

[...]

e) ved passende kontrol garantere, at nukleart materiale ikke anvendes til andre formål end dem, det er bestemt til

[...]

h) med andre lande og med internationale organisationer oprette enhver forbindelse, der kan fremme udviklingen af kerneenergiens fredelige anvendelse.«

18 Euratom-traktatens andet afsnit har overskriften »Bestemmelser til fremme af kerneenergiens udvikling« og omfatter et kapitel III, der har overskriften »Sundhedsbeskyttelse«, og som indeholder artikel 30-39.

19 Euratom-traktatens artikel 30 bestemmer:

»I Fællesskabet indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.

Ved grundlæggende normer forstås:

- a) de maksimale doser, der kan tillades med fornøden sikkerhed
- b) den maksimalt tilladelige bestråling og kontaminering
- c) de fundamentale principper for lægekontrol med arbejdstagerne.«

20 I Euratom-traktatens artikel 31 er fastsat bestemmelser om udarbejdelse og vedtagelse af de nævnte grundlæggende normer.

- 21 I henhold til Euratom-traktatens artikel 32 kan de grundlæggende normer, efter anmodning fra Kommissionen eller fra en medlemsstat, revideres eller kompletteres efter samme fremgangsmåde.
- 22 På grundlag af Euratom-traktatens artikel 31 og 32 vedtog Rådet den 13. maj 1996 direktiv 96/29/Euratom om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling (EFT L 159, s. 1). Dette direktiv bestemmer navnlig, at medlemsstaterne skal indføre en ordning for anmeldelse og forudgående tilladelse for en række praksiser, der indebærer risici for ioniserende stråling, samt føre tilsyn med strålebeskyttelsen af befolkningen under normale forhold.
- 23 Euratom-traktatens artikel 33, stk. 1-3, bestemmer:

»Hver medlemsstat vedtager de love og administrative bestemmelser, der er egnede til at sikre overholdelsen af de fastlagte grundlæggende normer, og træffer de nødvendige foranstaltninger med hensyn til undervisning og faglig uddannelse.

Kommissionen afgiver alle henstillinger med henblik på at sikre en harmonisering af de gældende bestemmelser i medlemsstaterne.

Med henblik herpå skal medlemsstaterne meddele Kommissionen de ved denne traktats ikrafttræden gældende bestemmelser tillige med senere forslag til bestemmelser af samme karakter.«

24 Euratom-traktatens artikel 34 fastsætter:

»Enhver medlemsstat, på hvis område særligt farlige eksperimenter skal finde sted, skal træffe yderligere bestemmelser om beskyttelse af sundheden, hvorom den forinden indhenter Kommissionens udtalelse.

Kommissionens samtykke kræves, såfremt virkningerne af disse eksperimenter kan antages at ville berøre de andre medlemsstaters områder.«

25 Euratom-traktatens artikel 35, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at oprette »de nødvendige anlæg til gennemførelse af en permanent kontrol med radioaktivitetsmængden i atmosfæren, i vand og i jord, samt til gennemførelse af kontrol med overholdelsen af de grundlæggende normer«. I henhold til artikel 35, stk. 2, har Kommissionen adgang til disse kontrolanlæg, og den kan føre tilsyn med deres funktion og effektivitet.

26 Euratom-traktatens artikel 36 forpligter medlemsstaterne til regelmæssigt at meddele Kommissionen oplysninger vedrørende de i artikel 35 omhandlede kontrolforanstaltninger.

27 Euratom-traktatens artikel 37 bestemmer:

»Hver medlemsstat skal forsyne Kommissionen med alle almindelige oplysninger vedrørende planer om bortskaffelse af radioaktivt spild i enhver form, for at det

derved kan afgøres, om iværksættelsen af denne plan kan antages at medføre en radioaktiv kontaminering af en anden medlemsstats vande, jord eller luftrum.

Efter høring af den i artikel 31 omhandlede ekspertgruppe afgiver Kommissionen sin udtalelse inden for en frist af seks måneder.«

28 Euratom-traktatens artikel 38, stk. 1 og 2, fastsætter:

»Kommissionen retter til medlemsstaterne alle henstillinger vedrørende radioaktivitetsmængden i atmosfæren, i vand og i jord.

I påtrængende tilfælde udsteder Kommissionen et direktiv, i hvilket den pålægger den pågældende medlemsstat, inden for en af Kommissionen fastsat frist, at træffe alle nødvendige forholdsregler for at undgå en overskridelse af de grundlæggende normer og for at sikre forskrifternes overholdelse.«

29 I henhold til Euratom-traktatens artikel 39 skal Kommissionen inden for rammerne af Det Fælles Atomforskningscenter etablere en afdeling for dokumentation og undersøgelse af spørgsmål vedrørende sundhedsbeskyttelse.

30 Euratom-traktatens afsnit II indeholder et kapitel 7, der har overskriften »Sikkerhedskontrol«, og som tillægger Fællesskabet visse beføjelser vedrørende det formål, som er fastsat i traktatens artikel 2, litra e).

31 Euratom-traktatens artikel 101, stk. 1 og 2, bestemmer:

»Inden for rammerne af sin kompetence kan Fællesskabet indgå aftaler eller overenskomster med et tredjeland, en international organisation eller en statsborger fra et tredjeland.

Forhandlingerne om disse aftaler eller overenskomster føres af Kommissionen i overensstemmelse med Rådets direktiver; de indgås af Kommissionen med Rådets godkendelse, der gives med kvalificeret flertal.«

Fællesskabets tiltrædelse af konventionen

32 Den 15. september 1994 forelagde Kommissionen et forslag til afgørelse om godkendelse af Fællesskabets tiltrædelse af konventionen for Rådet. Dette forslag indeholdt en erklæring, som skulle vedtages i overensstemmelse med konventionens artikel 30, stk. 4, nr. iii), og hvorefter Fællesskabet for det første erklærede, at konventionens artikel 1-5, artikel 7 og artikel 14-35 finder anvendelse på det, og for det andet, at Fællesskabet har beføjelser inden for de områder, der er omfattet af konventionens artikel 1-5, artikel 7 og artikel 14-19.

33 Den 7. december 1998 vedtog Rådet den anfægtede afgørelse. Afgørelsens eneste artikel bestemmer:

»1. Det Europæiske Atomenergifællesskabs tiltrædelse af konventionen om nuklear sikkerhed godkendes.

2. Det Europæiske Atomenergifællesskabs erklæring i henhold til bestemmelserne i artikel 30, stk. 4, nr. iii), i konventionen om nuklear sikkerhed er knyttet som bilag til denne afgørelse.«

34 Erklæringen har følgende ordlyd:

»Følgende stater er for øjeblikket medlemmer af Det Europæiske Atomenergifællesskab: Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Den Portugisiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

Fællesskabet erklærer, at artikel 15 og artikel 16, stk. 2, i konventionen finder anvendelse på det. Artikel 1 til 5, artikel 7, stk. 1, artikel 14, nr. ii), og artikel 20 til 35 finder ligeledes anvendelse på det, men kun for så vidt angår de områder, der er omfattet af artikel 15 og artikel 16, stk. 2.

Fællesskabet har sammen med ovennævnte medlemsstater beføjelser inden for de områder, der er omfattet af konventionens artikel 15 og artikel 16, stk. 2, som fastsat i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab i artikel 2, litra b), og de relevante artikler i andet afsnit i kapitel III vedrørende sundhedsbeskyttelse.«

- 35 Ved Kommissionens afgørelse 1999/819/Euratom af 16. november 1999 om Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratom) indgåelse af konventionen fra 1994 om nuklear sikkerhed (EFT L 318, s. 20) blev tiltrædelsen af konventionen godkendt på Fællesskabets vegne. Erklæringen, som er gengivet ovenfor, er knyttet til denne afgørelse. Tiltrædelsesakten blev deponeret hos konventionens depositar, dvs. Agenturets generaldirektør, den 31. januar 2000. I henhold til konventionens artikel 31, stk. 2, trådte den i kraft for Fællesskabet den 30. april 2000.

Formaliteten

- 36 Ved særskilt dokument indleveret til Domstolens Justitskontor den 9. april 1999 har Rådet i medfør af procesreglementets artikel 91, stk. 1, påstået sagen afvist. Ved beslutning af 8. februar 2000 har Domstolen henskudt afgørelsen af denne påstand til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.
- 37 Rådet har gjort gældende, at søgsmålet skal afvises af følgende grunde:

— Søgsmålet er uden genstand.

— Søgsmålet angår en bestemmelse, der ikke kan udskilles fra den anfægtede afgørelse, og som ikke kan vurderes uafhængigt af de øvrige dele af denne afgørelse, og Kommissionen har ikke nedlagt påstand om annullation af afgørelsen i sin helhed.

- Kommissionen søger reelt at opnå en udtalelse om omfanget af Fællesskabets beføjelser.

Første anbringende til støtte for afvisningspåstanden: Søgsmålet er uden genstand

Rådets argumenter

- 38 Rådet har gjort gældende, at en annullation af stk. 3 i erklæringen, som er knyttet til den anfægtede afgørelse, vil bevirke, at de eneste to elementer i den erklæring, som er overgivet til konventionens depositar, der har egentlig virkning, nemlig at Fællesskabet har delt kompetence med medlemsstaterne, og at denne kompetence har sit grundlag i de relevante artikler i Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III, vil forsvinde.
- 39 Rådet har tilføjet, at Kommissionen ikke har anfægtet nogle af disse elementer. Kommissionen har ikke gjort gældende, at Fællesskabet på de pågældende områder har en eksklusiv kompetence, men har blot bemærket, at Fællesskabet på de områder, konventionen vedrører, har andre beføjelser, som ikke er omfattet af erklæringen. Kommissionen har heller ikke bestridt, at Fællesskabets kompetence til at indgå konventionen har hjemmel i de relevante bestemmelser i Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III. Eftersom disse to elementer er de eneste, der fremgår af det stykke i erklæringen, som Kommissionen har påstået annulleret, er søgsmålet ifølge Rådet uden genstand.

Domstolens bemærkninger

- 40 Den erklæring, som er genstand for Kommissionens påstand om delvis annullation, udgør en integrerende del af den anfægtede afgørelse, der, idet der er tale om en akt, der har retsvirkninger, kan annulleres af Domstolen.
- 41 Nærværende søgsmål må forstås således, at Kommissionen har nedlagt påstand om annullation af den anfægtede afgørelse, fordi den ikke indeholder bestemmelser om, at Fællesskabet har kompetence inden for andre områder end dem, der er nævnt i erklæringen. Det må fastslås, at et sådant annullationssøgsmål ikke er uden genstand.
- 42 Det første anbringende til støtte for sagens afvisning skal derfor forkastes.

Andet anbringende til støtte for sagens afvisning: Den anfægtede afgørelse er sammenhængende

Rådets argumenter

- 43 Rådet har gjort gældende, at erklæringen ikke kan adskilles fra den anfægtede afgørelse, og at en påstand om annullation, der alene angår erklæringen, må derfor afvises. Rådet ville ikke have godkendt denne afgørelse uden en fuldstændig erklæring vedrørende kompetencen. For Rådet var erklæringen en *conditio sine qua non* for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse. Det er således

ikke muligt at opretholde nævnte afgørelse, hvis erklæringen annulleres helt eller delvis. Domstolen kan ikke annullere selve afgørelsen, eftersom der ikke er nedlagt påstand herom, og kan heller ikke annullere en enkelt del af en sammenhængende retsakt.

- 44 Rådet har ligeledes gjort gældende, at Kommissionen alene har nedlagt påstand om annullation af erklæringens stk. 3, selv om dette stykke hænger uløseligt sammen med det foregående stykke. Stk. 3 følger direkte og nødvendigvis af stk. 2: Fællesskabet erklærer først, at konventionens artikel 15 og artikel 16, stk. 2, finder anvendelse på det, og erklærer herefter, at det har beføjelser inden for de områder, der er omfattet af disse artikler. Hvis Domstolen måtte finde, at de områder, hvor Fællesskabet har beføjelser, er angivet på utilstrækkelig måde i erklæringen, og at dette udgør en tilsidesættelse af Euratom-traktaten, måtte Domstolen annullere enten erklæringens stk. 2, eftersom dette stykke ikke nævner alle Fællesskabets beføjelser, eller også erklæringens stk. 2 og 3, hvilket Kommissionen ikke har nedlagt påstand om, og som således kun ville kunne fastslås *ultra petita*. Det er således i virkeligheden erklæringens stk. 2, der udgør erklæringens centrale punkt, og som er den eneste bestemmelse, der har en egentlig virkning. Der er en ubrydelig sammenhæng mellem angivelsen af de anvendelige konventionsbestemmelser og spørgsmålet om omfanget af Fællesskabets kompetence i relation til disse bestemmelser. Desuden angår erklæringens stk. 3 ikke spørgsmålet om kompetencen som sådan, men alene spørgsmålet om kompetencens omfang, idet Fællesskabet i dette stykke har gjort klart, at det ikke har en eksklusiv kompetence inden for de pågældende områder.

Domstolens bemærkninger

- 45 Det fremgår af Domstolens praksis, at en beslutning kan annulleres delvis, forudsat at de elementer, der påstås annulleret, kan udskilles fra den øvrige del af beslutningen (jf. i denne retning dom af 23.10.1974, sag 17/74, *Transocean Marine Paint mod Kommissionen*, Sml. s. 1063, præmis 21, og af 31.3.1998, *Frankrig m.fl. mod Kommissionen*, forenede sager C-68/94 og C-30/95, Sml. I, s. 1375, præmis 256). Dette er tilfældet i nærværende sag.

- 46 De elementer, hvis udeladelse skulle begrunde erklæringens ugyldighed, er pr. definition ikke omfattet af erklæringen og kan derfor adskilles fra de bestemmelser, der er indeholdt i erklæringen. En annullation af erklæringens stk. 3 med den begrundelse, at visse af konventionens bestemmelser ikke er nævnt heri, påvirker på ingen måde retsvirkningerne af de bestemmelser, hvorom Rådet allerede har truffet afgørelse. En sådan annullation ville således ikke ændre den anfægtede afgørelses materielle indhold. Disse elementer må derfor antages at kunne udskilles fra resten af den anfægtede afgørelse.
- 47 Herefter er den omstændighed, at erklæringen udgør en integrerende del af den anfægtede afgørelse, ikke til hinder for, at erklæringen annulleres, i det omfang den ikke nævner Fællesskabets beføjelser inden for de områder, der er omfattet af konventionen.
- 48 For så vidt angår forholdet mellem erklæringens stk. 2 og 3 bemærkes, at de svarer til den anden og tredje type oplysninger, der skal afgives erklæring om i henhold til konventionens artikel 30, stk. 4, nr. iii).
- 49 Med ordene »artikler den omfattes af« henviser nævnte bestemmelse til alle de artikler, der er retligt bindende for en kontraherende part, herunder de artikler, der hverken skaber rettigheder eller forpligtelser, og i relation til hvilke der således ikke opstår spørgsmål om kompetencen for den regionale organisation. Derimod har konventionens artikel 30, stk. 4, nr. iii), med henvisningen til »hvilken kompetence den har« til formål at sikre, at den regionale organisation meddeler depositaren og dermed de øvrige kontraherende parter i konventionen for det første de områder af konventionen, hvor den har kompetence til at påtage sig de heraf følgende forpligtelser og rettigheder, og for det andet omfanget af denne kompetence.
- 50 Hvis det af behandlingen af nærværende søgsmål måtte fremgå, at Rådet har undladt at nævne visse artikler i erklæringens stk. 3, som heller ikke er nævnt i

stk. 2, ville dette medføre, at stk. 2 ligeledes er ufuldstændig. Imidlertid er forholdet mellem de to stykker ikke til hinder for, at der foretages en legalitetskontrol af disse to stykker uafhængigt af hinanden.

- 51 Det andet anbringende til støtte for sagens afvisning skal således ligeledes forkastes.

Tredje anbringende til støtte for sagens afvisning: Kommissionen søger at opnå en udtalelse

Rådets argumenter

- 52 Rådet har gjort gældende, at Kommissionen i virkeligheden ikke har nedlagt påstand om en egentlig annullation af en del af erklæringen, men i stedet ønsker at få en udtalelse fra Domstolen om Fællesskabets kompetence i forbindelse med Fællesskabets tiltrædelse af konventionen. I den forbindelse har Rådet nærmere anført, at Euratom-traktaten i modsætning til EF-traktatens artikel 228, stk. 6 (efter ændring nu artikel 300, stk. 6, EF), ikke hjemler mulighed for at indhente en udtalelse fra Domstolen om en påtænkt aftales forenelighed med bestemmelserne i traktaten, dvs. om Fællesskabets kompetence til at indgå en sådan aftale.

Domstolens bemærkninger

- 53 Der er intet, der peger i retning af, at Kommissionen med nærværende søgsmål skulle forfølge et andet mål end en delvis annullation af den anfægtede afgørelse.

54 I øvrigt bemærkes, at den omstændighed, at Euratom-traktaten ikke indeholder en bestemmelse om, at Domstolen ved at afgive en udtalelse kan tage stilling til foreneligheden med denne traktat af internationale aftaler som Fællesskabet påtænker at tiltræde, ikke er til hinder for, at der for Domstolen i forbindelse med et annullationssøgsmål i henhold til Euratom-traktatens artikel 146 kan nedlægges påstand om, at der foretages en legalitetskontrol vedrørende en godkendelse af en afgørelse om tiltrædelse af en international konvention (jf. i denne retning vedrørende forholdet mellem et annullationssøgsmål og proceduren med afgivelse af udtalelse inden for EF-traktaten, Domstolens udtalelse 2/00 af 6.12.2001, Sml. I, s. 9713, præmis 12).

55 Det tredje anbringende til støtte for sagens afvisning kan således ikke tiltrædes.

56 Det følger af ovenstående, at afvisningspåstanden ikke kan tages til følge.

Realiteten

Parternes argumenter

57 Kommissionen har gjort gældende, at erklæringens stk. 3 er i strid med fællesskabsretten, idet der ikke i dette stykke nævnes samtlige de beføjelser, som Fællesskabet råder over inden for de områder, konventionen omfatter, og at dette stykke således skal annulleres i henhold til bestemmelserne i Euratom-traktatens artikel 146.

58 Til støtte for sin påstand har Kommissionen henvist til, at Euratom-traktatens artikel 1, stk. 2, bestemmer, at Fællesskabet har til opgave gennem skabelsen af

de nødvendige betingelser for den hurtige dannelse og udvikling af en kerneenergiindustri at bidrage til højnelse af levestandarden i medlemsstaterne og til udvikling af forbindelserne med andre lande. Euratom-traktatens artikel 2, litra b), bestemmer, at Fællesskabet skal indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed og overvåge deres anvendelse.

- 59 I Euratom-traktatens artikel 30 er det fastsat, at der skal indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed. Artikel 31 fastsætter den hørings- og lovgivningsprocedure, der skal anvendes ved udarbejdelsen af disse normer, og deres vedtagelse ved retsakt udstedt af Rådet. Disse bestemmelser i Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III, vedrører ikke direkte spørgsmålet om nukleare anlægs beliggenhed, tilladelser, ibrugtagning eller drift som sådan, men angår spørgsmålet om beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling. Denne sondring udspringer af den tekniske kendsgerning, at alt, som er nukleart, er radioaktivt, hvorimod stråling ikke altid hidrører fra nukleare kilder.
- 60 Kommissionen har tilføjet, at direktiv 96/29 og de retsakter, der er vedtaget på grundlag af dette direktiv, viser, at de beføjelser, der er tillagt inden for Euratom-traktatens område, rent faktisk er udøvet.
- 61 Kommissionen har konkluderet, at beføjelser og kompetence således er overdraget Fællesskabet, som bør kunne gøre brug heraf. Kommissionen har anført, at dens synspunkt bekræftes af Euratom-traktatens artikel 32, hvorefter de grundlæggende normer kan revideres eller kompletteres efter anmodning fra Kommissionen eller fra en medlemsstat.
- 62 Kommissionen har desuden gjort gældende, at ud over Euratom-traktatens artikel 30-32 overdrager Euratom-traktatens artikel 33 og artikel 35-38 Fællesskabet beføjelser.

- 63 Kommissionen har medgivet, at bestemmelserne i Euratom-traktaten ikke giver Fællesskabet kompetence til at regulere opførelsen og driften af nukleare anlæg. Imidlertid er den risiko, der følger af sådanne anlægs udnyttelse, omfattet af Fællesskabets kompetence.
- 64 Rådet har gjort gældende, at Kommissionen ikke har forklaret, på hvilken måde den omstændighed, at Fællesskabets tiltrædelse af konventionen er sket inden for snævre rammer, udgør en tilsidesættelse af Euratom-traktaten eller påvirker de fælles regler, der er vedtaget af Fællesskabet. Rådet har anført, at Kommissionen ikke engang har gjort gældende, at en sådan begrænsning af Fællesskabets beføjelser er i strid med dets interesser.
- 65 Rådet har tilføjet, at samtlige Fællesskabets beføjelser inden for de områder, der er omfattet af konventionen, er nævnt i erklæringen, og at Fællesskabet derfor har »udtømt« sine beføjelser med tiltrædelsen af denne konvention. Rådet har nærmere anført, at der ikke findes nogen bestemmelse i Euratom-traktaten, der tillægger Fællesskabet kompetence til at regulere opførelsen og driften af nukleare anlæg. Denne kompetence er fortsat forbeholdt medlemsstaterne. Fællesskabet har alene beføjelser for så vidt angår beskyttelse af befolkningen, og alle de artikler i konventionen, som vedrører denne beskyttelse, er nævnt i erklæringen.
- 66 Som svar på Kommissionens argument om, at Fællesskabet allerede har vedtaget regler vedrørende sikkerheden på nukleare anlæg, har Rådet gjort gældende, at Fællesskabets kompetence ikke kan udledes af en bestemmelse i direktiv 96/29, fordi dette direktiv i henhold til dets artikel 2, som omhandler anvendelsesområdet, gælder for alle »praksisser«, men ikke for »anlæg«.

Forpligtelsen til i medfør af fællesskabsretten at sende konventionens depositar en erklæring, som udtømmende opregner kompetencen

- 67 Rådets godkendelse af tiltrædelsen af en international konvention i henhold til Euratom-traktatens artikel 101, stk. 2, har den retsvirkning, at Kommissionen bemyndiges til at indgå aftalen inden for de rammer, der er fastsat i Rådets afgørelse.
- 68 Når Rådet godkender tiltrædelsen af en international konvention uden forbehold, skal Rådet respektere de betingelser for en sådan tiltrædelse, der er fastsat i den pågældende konvention, fordi en afgørelse om tiltrædelse, der ikke er i overensstemmelse med disse betingelser, tilsidesætter Fællesskabets forpligtelser fra konventionens ikrafttræden.
- 69 Det følger desuden af forpligtelsen til loyalt samarbejde mellem institutionerne (jf. navnlig dom af 30.3.1995, sag C-65/93, Parlamentet mod Rådet, Sml. I, s. 643, præmis 23), at Rådets afgørelse om godkendelse af tiltrædelsen af en international konvention skal gøre det muligt for Kommissionen at handle i overensstemmelse med international ret.
- 70 I nærværende sag skal konventionens artikel 30, stk. 4, nr. iii), under hensyn til de øvrige kontraherende parters interesse, fortolkes sådan, at den erklæring, som omhandles i denne bestemmelse, skal indeholde en udtømmende angivelse af kompetencen.
- 71 Det følger heraf, at Rådet i medfør af fællesskabsretten havde pligt til at vedlægge sin afgørelse om godkendelse af tiltrædelsen til konventionen en erklæring, som indeholdt en udtømmende angivelse af kompetencen.

Generelle bemærkninger om Fællesskabets kompetence inden for området nuklear sikkerhed

- 72 Parterne i sagen er enige om, at Fællesskabet har delt kompetence med medlemsstaterne for så vidt angår vedtagelsen:
- i overensstemmelse med konventionens artikel 15 af alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de ansattes og offentlighedens udsættelse for stråling fra et nukleart anlæg i alle driftssituationer holdes på så lavt et niveau, som det er praktisk muligt, og at ingen enkeltpersoner udsættes for strålingsdoser, der overskrider de nationale dosisgrænser, og
 - i overensstemmelse med konventionens artikel 16 af alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at deres egen befolkning og de kompetente myndigheder i stater, som på grund af nukleare anlægs beliggenhed i deres umiddelbare nærhed, kan blive berørt af strålingsulykker, får tilstrækkelige oplysninger til at planlægge et katastrofeberedskab.
- 73 Tvisten angår spørgsmålet, om Fællesskabet har andre beføjelser inden for de områder, konventionen omfatter.
- 74 I den forbindelse bemærkes det, at Euratom-traktaten ikke indeholder et afsnit om anlæg til fremstilling af kerneenergi, og at løsningen af tvisten afhænger af en fortolkning af bestemmelserne i denne traktats andet afsnit, kapitel III.

- 75 Fortolkningen skal ske i lyset af det formål, der fremgår af Euratom-traktatens præambel, hvorefter der »gennemføres sådanne beskyttelsesforanstaltninger, der vil fjerne farerne for deres befolkningers liv og sundhed« (jf. vedrørende bestemmelserne i Euratom-traktatens kapitel VII Domstolens afgørelse 1/78 af 14.11.1978, Sml. s. 2151, præmis 21).
- 76 Der skal ved fortolkningen ligeledes tages hensyn til den omstændighed, at Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III, er en gennemførelse af Euratom-traktatens artikel 2, litra b), hvorefter Fællesskabet skal »indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed og overvåge deres anvendelse«. Det fremgår for det første, at denne beskyttelse ikke kan sikres uden kontrol med kilderne til skadelig stråling. For det andet skal Fællesskabet ved udøvelse af aktiviteter inden for området med sundhedsbeskyttelse respektere medlemsstaternes beføjelser, der navnlig er defineret i Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III.
- 77 Det var med dette for øje, at Rådet den 22. juli 1975 vedtog en resolution om teknologiske problemer i forbindelse med nuklear sikkerhed (EFT C 185, s. 1). Det fremgår af fjerde betragtning til resolutionen, at »de teknologiske problemer i forbindelse med den nukleare sikkerhed kræver, særlig på grund af deres betydning for sundheds- og miljøforhold, en egnet indsats på fællesskabsplan, som tager hensyn til de nationale myndigheders rettigheder og ansvar«.
- 78 Det skal bemærkes, at Domstolen med henblik på at sikre den effektive virkning af bestemmelserne i Euratom-traktatens andet afsnit, kapitel III, ved flere lejligheder har anlagt en vid fortolkning af dem.
- 79 I dom af 22. september 1988, Saarland m.fl. (sag 187/87, Sml. s. 5013, præmis 11), hvor hovedsagen vedrørte atomkraftværket i Cattenom (Frankrig), fastslog

Domstolen, at bestemmelserne i det kapitel i Euratom-traktaten, som har overskriften »Sundhedsbeskyttelse«, udgør et samlet hele, og at Kommissionen herved tillægges relativt vide beføjelser med henblik på beskyttelse af befolkningerne og miljøet mod risikoen for en radioaktiv forurening. I lyset af Euratom-traktatens artikel 37, som har til formål at forhindre en mulig radioaktiv forurening, understregede Domstolen Kommissionens afgørende rolle på dette område, fordi alene Kommissionen har overblik over udviklingen på nuklearområdet inden for hele Fællesskabet (Saarland m.fl.-dommen, præmis 12 og 13). På grundlag heraf afviste Domstolen argumentet om, at alle almindelige oplysninger vedrørende en plan om bortskaffelse af radioaktivt spildevand først skulle meddeles Kommissionen, efter at medlemsstatens myndigheder havde meddelt tilladelse til bortskaffelse (Saarland m.fl.-dommen, præmis 20).

80 I dom af 4. oktober 1991, Parlamentet mod Rådet (sag C-70/88, Sml. I, s. 4529, præmis 14), som vedrørte Rådets forordning (Euratom) nr. 3954/87 af 22. december 1987 om fastsættelse af de maksimalt tilladte niveauer for radioaktivitet i levnedsmidler og foder som følge af nukleare ulykker eller andre tilfælde af strålingsfare (EFT L 371, s. 11), afviste Domstolen den indskrænkende fortolkning af Euratom-traktatens artikel 30 ff., som Parlamentet havde foreslået. Domstolen fastslog, at formålet med de nævnte artikler er at sikre en konsekvent og effektiv beskyttelse af befolkningens sundhed mod risikoen ved ioniserende stråling, »uanset hvilken strålingskilde der er tale om«.

81 Samme betragtning gør sig gældende for så vidt angår direktiv 96/29. Som nævnt i sjette betragtning til direktivet er den videnskabelige udvikling inden for strålebeskyttelse herved taget i betragtning. Denne udvikling er beskrevet i detaljer i punkt 123 til 132 i generaladvokatens forslag til afgørelse.

82 Henset til præmis 74-81 i nærværende dom skal det fastslås, at der ikke med henblik på fastlæggelsen af Fællesskabets beføjelser skal foretages en kunstig sondring mellem beskyttelsen af befolkningens sundhed og sikkerheden for kilderne til ioniserende stråling.

- 83 Det er i lyset af disse bemærkninger, at det skal vurderes, om Fællesskabet har beføjelser inden for områder, der er omfattet af andre af konventionens bestemmelser end artikel 15 og artikel 16, stk. 2.

Fællesskabets beføjelser inden for de områder, der er omfattet af de omtvistede artikler i konventionen

Konventionens artikel 1 (»Formål«), artikel 2 (»Definitioner«) og artikel 3 (»Anvendelsesområde«)

- 84 Som Rådet har med rette bemærket, skaber konventionens artikel 1-3 hverken rettigheder eller forpligtelser, hvorfor spørgsmålet om Fællesskabets kompetence ikke opstår for deres vedkommende.

- 85 Rådet undlod således med rette at nævne disse artikler i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 4 (»Gennemførelsesforanstaltninger«) og artikel 5 (»Rapport aflægelse«)

- 86 Det fremgår, at konventionens artikel 30, stk. 4, nr. iii), skal fortolkes således, at den erklæring om kompetence, som efter bestemmelsen skal fremlægges, skal angå specifikke forpligtelser, dvs. kun de forpligtelser med hensyn til hvilke der i henhold til konventionens artikel 4 og 5 skal træffes gennemførelsesforanstaltninger og aflægges rapport om gennemførelsen.

87 Det var således uforholdsmæssigt at nævne konventionens artikel 4 og 5 i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 7 («De lovgivningsmæssige rammer»)

88 Konventionens artikel 7 indgår i konventionens kapitel 2, litra b), der har overskriften »Lovgivning«. Artikel 7 bestemmer, at der skal indføres en lovgivning for nukleare anlægs sikkerhed.

89 Euratom-traktaten tillægger ganske vist ikke Fællesskabet kompetence til at give tilladelse til at opføre eller udnytte nukleare anlæg, men Fællesskabet har i henhold til artikel 30-32 en lovgivningsmæssig kompetence til med henblik på at sikre beskyttelse af sundheden at indføre en godkendelsesordning, som medlemsstaterne skal anvende. En sådan retsakt udgør således en foranstaltning, der supplerer de grundlæggende normer, som nævnes i Euratom-traktatens artikel 30.

90 For så vidt angår Rådets argument om, at konventionens artikel 7, stk. 2, nr. i), ikke finder anvendelse på Fællesskabet, eftersom bestemmelsen angår »national« lovgivning og således alene finder anvendelse på medlemsstaterne, er det tilstrækkeligt at bemærke, at i henhold til konventionens artikel 30, stk. 4, nr. ii), skal regionale organisationer inden for deres kompetenceområde udøve og opfylde de rettigheder og forpligtelser, som konventionen giver kontraherende stater.

91 Konventionens artikel 7 skulle derfor have været nævnt i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 14 («Sikkerhedsvurdering og sikkerhedskontrol«)

- 92 Inden for de områder, der er omfattet af konventionens artikel 14, nr. ii), følger Fællesskabets kompetence af Euratom-traktatens artikel 35.
- 93 For så vidt angår de områder, der er omfattet af konventionens artikel 14, nr. i), skal det bemærkes, at medlemsstaterne i medfør af Euratom-traktatens artikel 33, stk. 1, skal vedtage de love og administrative bestemmelser, der er egnede til at sikre overholdelsen af de fastlagte grundlæggende normer. Til dette formål kan de eksempelvis indføre sikkerhedsvurderinger som dem, der er omhandlet i denne bestemmelse i konventionen.
- 94 I henhold til Euratom-traktatens artikel 33, stk. 2, kan Kommissionen afgive »alle henstillinger med henblik på at sikre en harmonisering af de gældende bestemmelser i medlemsstaterne«. Medlemsstaterne skal meddele Kommissionen disse bestemmelser i medfør af Euratom-traktatens artikel 33, stk. 3.
- 95 Konventionens artikel 4 bestemmer imidlertid, at de forpligtelser, konventionen pålægger de kontraherende parter, ikke blot kan opfyldes ved lovgivningsmæssige foranstaltninger, men også ved administrative eller andre foranstaltninger. Anvendelsen af konventionen kan således nødvendiggøre, at der træffes foranstaltninger, der ikke er bindende for dem, de retter sig til, som eksempelvis henstillinger. Under disse omstændigheder burde den kompetence, Kommissionen er tillagt til at afgive henstillinger til medlemsstaterne inden for de områder, der er omfattet af konventionens artikel 14, nr. i), være taget i betragtning, og sidstnævnte bestemmelse være nævnt i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

- 96 Det skal således fastslås, uden at det er nødvendigt at undersøge, om Fællesskabet har andre beføjelser inden for det område, der er omfattet af konventionens artikel 14, at artikel 14 skulle have været nævnt i det stykke i erklæringen, som angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 16 («Katastrofeberedskab»), stk. 1 og 3

- 97 For så vidt angår konventionens artikel 16, stk. 1, bemærkes det, at Euratomtraktatens artikel 30-32 giver Kommissionen kompetence til at fastsætte grundlæggende normer med hensyn til katastrofetilfælde, hvilket omfatter beføjelsen til at kræve af medlemsstaterne, at de udarbejder planer med sådanne foranstaltninger for så vidt angår nukleare anlæg.
- 98 Hvad angår konventionens artikel 16, stk. 3, kan Rådet ikke med føje hævde, at Fællesskabet ikke er berørt af denne bestemmelse, fordi Fællesskabet er en kontraherende part, som rent faktisk råder over nukleare anlæg på medlemsstaternes område.
- 99 Fortolkningen af konventionens artikel 16 bør nemlig tage højde for den mulighed, at en regional organisation som omhandlet i konventionens artikel 30, stk. 4, n. i), består af flere medlemsstater, hvoraf nogle råder over nukleare anlæg på deres område, mens andre ikke gør det. Formålet med konventionens artikel 16 kunne blive bragt i fare, hvis en sådan organisation ikke påtog sig de forpligtelser, som følger af konventionens artikel 16, stk. 3, for så vidt angår de medlemsstater, der ikke har nukleare anlæg på deres område. I den situation, som er beskrevet i første punktum i denne præmis, finder således ikke blot konventionens artikel 16, stk. 1, men ligeledes konventionens artikel 16, stk. 3, anvendelse på den pågældende regionale organisation.

- 100 I betragtning af, at visse af Fællesskabets medlemsstater ikke har nukleare anlæg på deres område, og at Fællesskabet som nævnt i præmis 97 i nærværende dom over for dem kan fastlægge grundlæggende normer med hensyn til katastrofetilfælde, har Fællesskabet kompetence inden for det område, der er omfattet af konventionens artikel 16, stk. 3.
- 101 Konventionens artikel 16, stk. 1 og 3, burde således have været nævnt i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 17 («Placering»)

- 102 Beslutningen om placering af et nukleart anlæg som omhandlet i konventionens artikel 17 indbefatter nødvendigvis, at faktorer vedrørende strålebeskyttelse tages i betragtning, eksempelvis stedets demografiske karakteristika. Disse faktorer er nævnt i konventionens artikel 17, nr. ii).
- 103 I henhold til Euratom-traktatens artikel 37 har Fællesskabet kompetence vedrørende »planer om bortskaffelse af radioaktivt spild i enhver form«, hvis iværksættelsen af denne plan kan antages at medføre en radioaktiv kontaminering af en anden medlemsstats vande, jord eller luftrum. Denne konstatering er tilstrækkelig til, at det kan fastslås, at Fællesskabet har kompetence inden for det område, der er omfattet af konventionens artikel 17.

104 Denne artikel burde således have været nævnt i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

Konventionens artikel 18 (»Udformning og opførelse«) og artikel 19 (»Drift«)

105 De foranstaltninger, der i henhold til konventionens artikel 18 og 19 skal træffes med hensyn til udformning, opførelse og drift af nukleare anlæg, kan være genstand for de bestemmelser, som medlemsstaterne skal vedtage for i henhold til Euratom-traktatens artikel 33, stk. 1, at sikre overholdelsen af de grundlæggende normer. Kommissionen har imidlertid kompetence til at afgive henstillinger med henblik på harmoniseringen af disse bestemmelser, således som det fremgår af Euratom-traktatens artikel 33, stk. 2, fortolket i lyset af bemærkningerne i præmis 74-83 i nærværende dom. Medlemsstaterne skal deltage i udarbejdelsen af disse henstillinger gennem de meddelelser, der er omhandlet i Euratom-traktatens artikel 33, stk. 3.

106 Af samme grunde som dem, der er nævnt i præmis 95 i nærværende dom, burde konventionens artikel 18 og 19 følgelig have været nævnt i det stykke i erklæringen, der angiver Fællesskabets kompetence.

107 Det følger af samtlige ovenstående bemærkninger, at erklæringens stk. 3 må annulleres, idet konventionens artikel 7, 14, artikel 16, stk. 1 og 3, såvel som dens artikel 17-19 ikke er nævnt heri.

Sagens omkostninger

- 108 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Imidlertid kan Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 3, tredje afsnit, fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Både Kommissionen og Rådet har delvis tabt sagen, og det bør derfor bestemmes, at hver part bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

- 1) Stk. 3 i den erklæring, der er afgivet af Det Europæiske Atomenergifællesskab i overensstemmelse med artikel 30, stk. 4, nr. iii), i konventionen af nuklear sikkerhed, og som er knyttet som bilag til Rådets afgørelse af 7. december 1998 om godkendelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs tiltrædelse af konventionen om nuklear sikkerhed, annulleres, idet konventionens artikel 7, 14, artikel 16, stk. 1 og 3, såvel som dens artikel 17-19 ikke er nævnt heri.

- 2) I øvrigt frifindes Rådet for Den Europæiske Union.
- 3) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og Rådet for Den Europæiske Union bærer deres egne omkostninger.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Schintgen
Timmermans	Gulmann	Edward
La Pergola	Jann	Skouris
Macken	Colneric	
von Bahr	Cunha Rodrigues	

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 10. december 2002.

R. Grass
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Præsident